

ՄԷՑՄՈՒԱԷԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաճախսա իբի տեժա էանի ՉԱՐԵՆՊԻՀ ՎԵ
ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ԿԻՆՈՅԵՐԻ ԱՆՅՐ ՕՂԱՆՈՐ :

ՆԻՒՄԽՆԻ
30 ԲԱՐԱ

مجموعه اخبار
لك اوغلى تقسيم جاده مى نومرو ۶۵

ԱՊՐԵԼԻ ՅԻՅԱԹԼԱՐԸ . = Իսթանպուլ ինն պենիտիկ 60 ղշ . = 6 այլըը 35 . = Թաշրա ինն պենիտիկ 85 . = 6 Այլըը 45 ղշ . տրր : = Մեմալիքի Լճնպիկ ինն պենիտիկ 20 ֆր . տրր : = Բուսթա իւճքէթի պիզէ ալիտալր : = 15 կիւնիք նիւսիսի 60 բարա տրր : = ԻԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ . = Լիւնի սահիֆէնի սըրաւը 5 , Չահի 3 , Նիւնի 20 ֆր : սահիֆէլէրին չէր սըրաւը 3 , վէ կիւնիւ սահիֆէնի պէճեր սըրաւը 1 ղշ . տուր : = Զօգ տէֆա տէրճ ԽոիԼճէք Խանաթ ինն այլընճա բազարըզ օլունուր :

Ղազգեթայա միթէալիդ հոստուսաթ իլհն ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլուհա: = Խաարէխանէ՛ Պէյօղլուհաա Ճաատէի քէպիրտէ Ն. 65:

ՄԷԳԱԼԷՒ ՄՍԽՍՈՒՍԷ

Պու. կհանկերտե՛ զազէթալարտա, Բոււմ
խայրխահ զատընլարընտան մատամ էլէնի
Զարիֆի թարաֆընտան, Շելլտե Բոււմ
գապրութանը զարընընտա միւ.քէնէֆ պիր
խասթախանէ ինչաընա թէչկպպիւս խտիւ
տիկի ոգունմուշ տըր; Բոււմ միւլէթիտե
պէօլէ խայրխաչար վէ խայրխաչըզլար
պիրինհի տէֆա տէյը տիր քի իտիտիւ-
եօր, վէ զազէթալարտա ետըլընեօր;
Հաֆիթ տիւմէշէրմ, ֆազաթ հէման հիչ
պիր ալ կէնէշէրմ, պու եօլտա սասար
խայրիե զուհուրա կէլմէսին; Պու պապ-
աէ մէմուտէն իգըրար վէ իթիրաֆա մէն-
պուրուզ քի, էրմէնի միւլէթաալարըմզ
տախի՝ քիլիւէ, մէքմէպ վէ սաիր ումու-
շը խայրիէ հազգընտա սախալմէթ վէ հա-
միյեթ ճիւլէթիտե Բոււմարտան կէրի
գալամաագտա տըրլար. հաթիթ տիւմէպի-
լիրիզ քի, ոււմուլիէթ հոգթալ հազա-
րըյա Բոււմարը տա կէլմիլ տիրլէր. տիմէք
իթէրիզ քի, խայրխաչըզ հիսսի՝ էկէրլէ
Բոււմարտա գէնկին վէ մաաուրուֆ զաթ-
լարա միւնհասըր կիպի պուրունուեօրիւ,
էրմէնի միւլէթաալարըմզտա հեր սընեֆ
խալգ՝ այնի հիւս իլէ մութթաաք օլա-
րազ, միւնսսխաթը խայրիլէլէրիէ էյիլեք
իթմէգ իչին, հէման հիչ պիր ֆըրտաթ, հիչ
պիր վէսիլէ գաչըմաեօրար. զանի խտէր-
սինիզ քի, ո վէսիլէյի, ո ֆըրտաթը տա
քէնտիրլէրի արաեօրար, քէնտիրլէրի թէ-
տարիք խտիեօրար:

[illegible]

Էրմինչէն դաժ օրիք ճէ մասաթմըմզտա տա-
ւելի պեր Վազգըմար քրիստէ, մէքթէպ վէ
սաիր ուսուըը տինիյէ վէ խայրեւէ կիպի
մագաթաղէր ուղըռնա ֆէտաքարըզլար
իտնիւէր օլմուշ տըը, վէ պու կիւն անլէ-
րին պազը ասարը պէրկիւղիտմի ճէմասա-
թմըմզճա մուճկպի իֆթիլսար մասգտա-
թ օ էսթէրտաթէն իսթիֆաթի տիտմէքտէ
տիր. հալպու թի պիր ղէմախտալ պէրի
տիր քի, պու տուգըղուար պիզտէ իսայլի-
ճէ սէնմիւշ տիւր: Զէմասաթմըմզն միզ-
տարճա ազըղըը, ղէնկիւնիւրիմիլին տէ
պիթթապի տիլէր ճէմասաթլարտա օլտու-
ղը գատար զիւտտէ օլմամար, պէլքիւ
պու պապտէ իթիթազ մագաթմըմտա պէեաւն
տըռնտուռն. հալպու քի պունլար նէ դա-
սարտ սահիթ իսէ, տէքէճէի մայիթիճիւր
այիթտէ, տիլէր ճէւաթաթլարտա օլտուըը
գատար օլմատըղը տա, օ գատար սահիթ

տիր, Ուղագգ լէ եազըն վազըթլարտա
լէֆարթ իտէն լէ շէրթիմէշէ իայլիմաս-
րուֆօ օան զշնկէնլէրմիդտէն, շու եա պու-
թրիւնէէ, շու եա պու մէքթէպէ եա իաս-
թախանէէ պիր գաշ պին լիրա տիմէէ-
լիմ, պիր գաշ եիւղ լիրա օլունէն թէրք-
լէ վարսիշէթ իթմիշ գաշ զաթ կեօսթէրէ-
սպիրիշ:

Պրոնալարըն ինչնտէ պիր գալ եիւզ պին լիրալըզ սերվէթ սահիպի ունալար տա պուռ լուսնորը տրր քի, մաէթթէէսսաիւթ, սաղըզ-լարը գէմանընտա տա շայեանը զիքը հիւ պիր էսէրը համլէթլէրի կէորիւմէմիւր վէ իշլաիւմէմիւր տիր: Հապու քի պու զաթ-լար, հաեաթլարընտա, միւթէպէրան վէրուէսսայը ճէմամթտան ումալարըլա պու սուրէթլէ թաթթիթաթա, ինթիրամաթաթա նաիւլ ումալար, հէր քէստէն հիւրմէթ ու րիւսեթլէ կէորմիւր լար տիր: Փագաթ ճէմաաթըն ումալը խալրիւթէսինէ պիր գալ պին եաիօտ պիր գալ եիւզ լիրա թէրք վէ վասիւթէթ իթմէլէրիլէ, վէրէսէլէրն, թէրք իթտիւքլէրի թորպալար իլէ ալթոււլարտան աննաք պիր իմաիւք գաաարը կք սիլլճէք, վէ պուռու եաըմաքա ուխրէվիճ պիր ֆագլլէթ իքֆա իթմիւր, տիւնէվիճ պիր չէրէթ իհրաք իյլմիւր, վէ գալմի եէթճէ պիր վաղիֆէտէ պուռուսնորը ուս ճաք իքէն, թէէսսիւթ ուռուսնորը, պիլք տիր, պուրալարը տիւշիւնէն, խուսուսիւթ սոն վագթթլարտա քէք նատիր պուռուսն մուշ տրր:

Մէսէլա, միլիթըրի տէ պիր հազգը, պիր
հիսսէրի պուրուռնան վառի պիր արաստա
միլիթընէ պիր կէոնա իսթիֆատէ իտրիւն
մէսէր, վէ պու արաստա միւթէվէլիւրի
նաոմըն հայիզ պուրուռնան թարաֆ ի
պիր սուրթի թէսվէ պուրուռնամամա
սընտան, մէզգըր արասնըն գուրա թօ
րազ հալիւնէ գլամալընա պերասպէր, էն
էնէ վէ զըզ ֆագիր չօճուզլարըն թալ
ու թէրպիւտինէ մախսուռ պիր իրատ կ
թիրէնիլի ժուհադազ իւրէն, սէնլէրու
պիր օրասնըն մէթրուզ գլամալա, չա
եանր էսէֆ տէլըն իմ արիւ

Վարդան պազըլարճա վահր պիր իթ
զատ եսխոտ թէխայեււ տէնիլէճէ Ծ առ
հաւպոռ վէ վուզըրճ Վէ խապըրճ
է կօրկիլիւր զիւր, ումուր խապր հազըր
տա համիլէթ տէն վէ սախալէթ տէն կէ
տուրքանեան միլիթ Վէ ճէմաթըրճարտ
զէնկիլիլ զէ կլւնալէ կլւնէ արթըրճ,
մէզըր խասսէլէրէ մալիք օլմանեան ճ
մաաթըրճարտ իւն, պիլաքիւ, բէյտըր
մաննէ Վէ մատտէթէն պիր զէվալ վա
օլուրճ :

Պուշտան զաթինադար համլիյեթ, և
միլլիթին, պիր ճմաթաթն վաղեմթիւ
նէ վէշտին պիր Շուլի տորւ, ճամլիյ
սաթնէ ճեմնին, պիր միլլիթին թէրազ
եաթիւ, եաթիւտ թէրազ գլէ թէլգատտ
նէ օյան մէլլիեաթն հնապ օրուսպլլ
ճէմաթաթն զաթ իսէ, կերէ գէրաատտ
վէ կերէ, թէլգալարատա պուրունան
խաթէլէր, ճամլէպլիւ վէ սաթ միւլէ
սաթնըն իհւսնի խոսթիսի իլին համլիյ
միւլէթա՞ տորւ, իկերի գէնիկ գէնիկ
կերէ կէօրէ, էսա՞թիւ ճեաթլլաղհա կէ
պուզ վաղիթիւ թա՞նըպզ իծնա խաթլէ
սէ, վէլէ վ իլիմիդտէ պիր չօգ մա
Ճարիթիւր զատոր գէնիկիւրէն ուն օլ
սա, երին միւլէսաթաթ իսալիւթի
իկթիեաթաթը միլլաթիմէօլի թէլվիւ
ճէ գատոր վէ պլէլ օլա՞նա զիեաթ
պար համլիյէ իհալը օլապլիւ

ՈՂԲԱՑԵԱԼ
ԿՈՄԻՏԱՍ ԷՖ. ՀԵՔԻՄԵԱՆԻ ՄԱՅՐԸ

Ամսոյա 10ին, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 12ին (ը.թ.), կնքեց իւր մականացուն կոմիտաս էջ. Հէջիմեան, ի խոր սուգ թողլով ոչ միայն իւր մերձաւոր ազգականները, այլ նաեւ բոլոր տեղւոյա Հայ-Իսթրիկէ հասարակութիւնը առ միւսները առ հասարակ, 51 տարեկան հաւանքով մէջ, ընդունելով Եկեղեցւոյ Ս. Խորհուրդները:

Թարգման էր ստեղծոյա Անգլիոյ հիւ-
պատասարմոհի և իւր պալատեանտեղին մե-
ծապէս գոհ թողոցած է : Զամաղան պալ-
տոններով Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեան
մեծ ծառայութիւններ ցրած է : Բսանեհինդ-
տարւան Վարպական ժողովոյ ճշգրիտ ու
հանճարեղ արձանագրութիւնները բոլոր
իւր ձեռքէն անցած՝ վկայ զօրոճունե-
ութիւն : Շատ տարիներ ի վեր կը խնա-
մակաւէր բառին իմաստով Աղքատախնայ
ընկերութեան և ստէպ անձնական նպաստ-
ներով ալ զայն մեծապէս յառաջացոց
Իւր զօրոճունութեան սահմանը չէր պար-
գալուէր մեր հասարակութեան այլ նաեւ
միւսներուն մէջ, եւ ուր մարդասիրա-
կան գործ մը կար՝ անիկայ չէր մղողն ու
գլուխ տանողը : Անոր համար ալ իւ-
րահոգան ժամանակ գիտցան ամենքը գնա-
հատել զինքը :

Թաղւան հանդէսը տեղի ունեցաւ Շաբաթ երեկոյ ժամը Յին, ըստ պատշաճի ղաթաբանական մը խօսեցաւ Գեր. Յովսէփ. Պայժուներ, ճշգրիտ նկարագրելու Հանգուդեղոյն գոյելի ձիրքերը:

Հանած էր տեղւոյս վնաս. Կուսակալը
բացի անձամբ ցահակցութիւնները յայտ
ներէն, շրկել խումբ մը ոստիկաններ առ
բողջ յուշարկաւորութեան ժամանակ
Հանած էր նաեւ ծաղիկ պսակ մըն ալ շրկ
կելու. շրկած էին նաեւ բոլոր հասարակ
կութիւններէն. և բոլոր հիւպատոսներ
ներկայացուցիւրէն ներկայ էին, և Անդ
րեւ և Ալեքանդրի հեպատոսները անձամբ

Յետ աւարտման հանդէսին փութաց-
էին ամեն զառակարգէ և հիւպատոս-
րաններէ յայտնելու ցաւակցութիւնն
Անգլիոյ հիւպատին :

Կնքեց իւր մահկանացուն Կոմիտաս
Ֆէնտին, բաց Թողլով իր միջավայրին մ
իր տեղը, և զգալ տալով մեր ու մի
հասարակութեանց կորստեան մը մեծ
թիւեր:

Տրապիզոն, 16 Մեպտ. հ. տ. 1904

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ

«Ողորմութիւն Տեառն յաւիտեանս
յաւիտենից ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց և արդարութիւն հորա յորդ-
ւոց մինչեւ յորդիս:»

Մինչ քորդեալ այս տիւրը չիմին շոր-
ջը կը զգանք Նախախնամութեան տալ
որոշած այս մեծ աղէտին դառնութիւնը
եւ անխնայ կորստեան մը առջեւ քոյն
դառնութեան իսկութիւնը բոլոր իւր պա-
ստապալիւք իմ խորապէս ցուցած մեր

սիրտին ու աղիքները, մեր տկար մարդ-
կութիւնը կը յուզուի վայրկեան մը ցա-
ւալի ողբ վերցնելու առ Աստուած։ «Մի-
թէ պատմեցէ որ երբէք ի գերեզմանի
գողորմութիւնս կամ զճշմարտութիւնս քո
ի կորստեան»։ Ահ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ,
ինչո՞ւ այս խեղճ ալեգարդ հօր այսպիսի
խելի արտասուք, որուն արժանեցած որ-
դեմացած էր, այսպէս վաղամեռիկն, ին-
չո՞ւ սիրելի եղբօր, որդւոց, ամուսնոյ եւ
ազգականաց աղիողորմ ողբը, որոնց հեա
նա բնութեան զօրը արժանացեալ սիրով
ամրապնդեց, ինչո՞ւ իւր կրօնակիցներու,
ազգակցաց, քաղաքացւոց, ծանօթից, բա-
րեկամաց եւ հանրելիս արտակէջ հառա-
ւանքը, որոնց համակրութիւնը նա իւր
գործունէութեամբը, իւր մարդասիրու-
թեամբը, իւր անձնութեամբը քրա-
ւեց։ Ահ, Աստուած իմ, միթէ դառնազոյն
չէ՞ այս բաժալը։ «Ո՛րք են ողորմութիւնք
քո Տէր»։ «Միթէ պատմեցէ՞, պատմե-
ցէ՞ որ երբէք ի գերեզմանի գողորմութիւնս
քո, կամ զճշմարտութիւնս քո ի կորստե-
ան»։ Բայց վեր, վեր, Տէր քեզ իմ, վեր
ելլինք մեր տկար բնութեան զգացումէն,
հոս Աստուածային է գաղտնիքը, պաշտե-
լի է Անոր կամքը, վստահելի են Անոր ու-
րոշումները, ու ես չեմ յապաղիր անդար-
մանելի կորստեան մեծութիւնը ողբալէն
վերջն ալ Աստուծոյ անդառնալի է մխի-
թարական պատգամը բերտելու։ «Ողոր-
մութիւն Տեառն ի վերայ յերկրեւծաց
իւրոց եւ արդարութիւնն նորա յորդուց մին-
չեւ յորդէս»։ Աստուծոյ ողորմութիւնը ա-
նոր վրայ պիտի ըլլայ։ Անոր գործադրած
մարդասիրութիւնը, եզական ողորմածու-
թիւնը, կարօտելոց անթիւ ձեռնտուու-
թիւնները Աստուծոյ դատաստանին առջեւ
բարձրագոյ պիտի բողոքեն զայն վար-
ձատրելու։ Այնչափ խեղճներ՝ անկէ նը-
պաստ, օգնութիւն, ձեռնտուութիւն ստա-
ցան, որ ամենուր ծանօթ է. պսակ պիտի
բողոքեն անոր զվստեն եւ լիւրի պիտի վար-
ձատրուի յաւիտեականութեան մէջ. թո-
ղունք Աստուծոյ իւր անքնելի խորհուր-
դը, պաշտենք իւր կամքը։ Իսկ հոս Աս-
տուած չպիտի մոռնայ իւր ալեգարդ հօրը
սիրասուն որդւոց, եղբօր ու սիրելեաց
արասուը եւ կսկիծը։ «Եւ արդարու-
թիւն նորա յորդուց մինչեւ յորդէս»։
Իւր մահնանցուն կնքեց, այո՞, Կովտաս
Հէքիմեան, այս հանրութեան մարդը, եւ
այսչափ յանակնկալս. բայց անկեայ յաւի-
տեական փառաց պատկը ընդունելէն զատ
կենդանի պիտի մնայ մեր մէջն ալ, պիտի
ապրի մեզի հետ իւր անմահ յիշատակով,
քաղցը եւ անջնջելի օրինակաւ։ Որո՞նք
մտնեն կրնայ ջնջուիլ քանի որ անիկայ
ամենուն հետ գործ ունէր, ամենուն հետ
սիրալիր յարաբերութեան մէջ էր եւ ամենուն
օգնական, ամենուն խորհրդատու։ Կար-
ծես հանճարի ու գործունէութեան սովոր
մէջ անիկայ իրապէսեան Յովսէփն էր «Եր-
թայք առ Յովսէփ»։ Ամէնքը սովոր էին
ըսել, «գնա՛ Կովտաս էֆէնտիւն, անիկա
քու գործը կը սեսնա», անձնուէր մարդ
ձեռքէն կտածը չխնայէր։ Սքանչելի տիւ-
նութիւն, որոնց արժանացած էր արդեաւ

Այնպիսի տաճար տեղի ունեցած թէպէտ զ-
լեճէք օլուր իսէ, պու ֆիքրի
գուլ ի թմէքտէ թէհէտտուտ օլու-
ւ Զաթէն Գուրօքաթքին տախի
լըճա զօր վէլէթինի Թէլէինկէ ճէմ
իկինտէն, իշպու ֆիքրի գապուլ
ը կուպի կէօրիւնմէն օրւ Կէօրիւ-
նէն գարէն, մուհարէպէի գաթիէ,
րատա, Էսնի Թիէլինկտէ վու-
ն կէլէճէք տիրւ Փաղաթ հէր
սէ օրտուլարն վաղիլէթլէրին-
զուհուրա կէլն թէպտիլաթ՝
նաթիլէ մալիւմ օլմամաղլա պէրա-
ւ, Իուս օրտուսընըն սոլ Էսնընը
տուր իտէն չէվլիւն հարէք թիւնին
լեճէ լապէր վէրիլտախի պէճհլէ
սէ օ գապաթա իւրուլմի օլմն
